

Konstancai kikötő

A Fekete-tenger megváltozott geopolitikai környezetében

Konstanca kikötője a Közép- és Kelet-Európát a Kaszpi-térséggel, Közép-Ázsiával, a Földközi-tengerrel, a Közel-Kelettel és a Távols-Kelettel összekötő egyik logisztikai folyosó fontos csomópontja, a régió tengerparttal vagy nagy kapacitású kikötővel nem rendelkező országainak tranzitállomása – indította előadását a Szállítmányozás 2023 konferencián George Costin Mega, a National Company Maritime Ports Administration S. A. Constanta marketingszakértője.



A konstancai csapat: George Costin Mega, Erdélyi László és Cristian Dumitru

A kikötő területe mintegy 4 ezer hektár, amelynek egyharmada szárazföld, kétharmada tenger. Ráadásul Konstanca folyami kikötő is, a Dunával való közvetlen kapcsolatát a Duna-Fekete-tenger csatorna teremti meg, amelynek tengeri végpontja a kikötő területén található. A kikötői mólók mellett 8–19 méteres a természetes vízmélység, ezzel a kikötő a Boszporuszon áthaladni képes valamennyi hajót fogadni tudja.

A számítások szerint a kikötő jelenlegi árukezelési kapacitása évi 100 millió tonna. A 2022-es év rekordforgalmat hozott a kikötőben, amiben az orosz-ukrán háború is szerepet játszott, így 75,5 millió tonna árut kezeltek. Ebből 60,1 millió tonnát tett ki a tengeri és 15,5 millió tonnát a folyami árumennyiség. A gabona a legmeghatározóbb árúneme a kikötőnek, ebből tavaly 24 millió tonnát rakodtak javarészt exportra. A kőolaj 9,5 millió tonnát tett ki, a feldolgozott olajtermékek 7,2 millió tonnát, amit a vasérc és ócskavas, majd a műtrágya követ az árunemenkénti toplistán. A konténeres kategóriában kezelt 776 590 TEU nem csak abszolút

értékében emelkedik ki az elmúlt évek trendjéből, de az üres/rakott konténerek aránya is eltolódott az utóbbiak irányába: 609 ezer TEU rakott konténer mellett csupán 167 ezer üreset kezeltek, míg korábban fele-fele volt a mennyiségük.

Ebben az évben az eddigi számok alapján a 80 millió tonnás forgalom elérése nem tűnik lehetetlenségnek. Az első fél évben a növekedés üteme tonnában mérve 8,6 százalékos volt, így elérte a 40,8 millió tonnát. A konténerforgalom 11,9 százalékkal nőtt, fél év alatt 419 ezer TEU-t kezelve.

A kikötő háttországát a Duna-menti országok jelentik, azzal együtt, hogy 2022-től kezdve átmenetileg Konstanca lett az ukrán áruk egy részének tengeri kikötője is. Tavaly csaknem 12 millió tonna ukrán tranzitáru haladt át a kikötőn. Ez a volumen 2023 I–IX. hónapjában már a 17,6 millió tonnát is meghaladta, amiből 10,5 millió tonna gabonaexport. A Távols-Keletről Oroszországot és Ukrajnát egyaránt elkerülő szárazföldi útvonalak iránti kereslet is megnőtt. Ezek azonban szükségszerűen keresztülhaladnak a Kaszpi-tengeren és a Fekete-tengeren is, mivel az alternatív grúz–török–bolgár vasúti kapcsolat még mindig nem kel-

lően kapacitív. Így ezen az ún. középső folyosón felértékelődött Konstanca kikötője, amelynek 2022 májusa óta közvetlen konténerhajós kapcsolata van a grúz Poti kikötővel, valamint 2023 júniusa óta a félpótkocsik, csereszekrények szállítása is megoldott a két kikötő között (Ro-Ro szolgáltatással). A következő lépcső már egy kompszolgáltatás beindulása lehetne. Tekintettel arra, hogy Kazahsztán és Azerbajdzsán jelentősen fejleszti a kaszpi-tengeri kikötőit, valamint Potiban is bővül a kapacitás, várhatóan ténylegesen nő a Távols-Keletről erre tartó áruk volumene.

A tervek szerint 2024 elejétől rendszeres hajójárat köti majd össze Konstanca a török Karasu kikötőjével is, ami a Ro-Ro forgalomban hozhat új lehetőséget a közúti fuvarországok számára. A kikötő európai szárazföldi kapcsolatát a lengyelországi Gdansk kikötőjével kiépítendő vasúti kapcsolat erősítheti meg, amelyben Magyarország és Szlovákia is érintett lenne, számos gazdasági központot érintve.

A kikötő hírei, eseményei könnyen követhetők bárki számára az ismert közösségimédia-felületek Constanta Port oldalain.

KIKÖTŐI SZOLGÁLTATÓK

E társaságok versenye európai összehasonlításban is kiemelkedő: 38 kikötői operátor és 100 szállítmányozócég dolgozik a létesítményben, ahol összesen 700 cég végez valamilyen gazdasági tevékenységet. Ebből csak a Magyarország számára legfontosabb gabona-kezelési területre 10 terminál szakosodott. Még konténerterminálból is kettő van (DP World, SOCEP), amelyek 16 hajóosztás mellett számos, nemzetközileg is ismert operátorral és szállítmányozóval dolgoznak együtt a térségben. A DP World terminálja a legnagyobb a Fekete-tenger medencéjében, amelynek köszönhetően a kikötő 1,3 millió TEU-s éves kapacitással rendelkezik. A kikötőben az ömlesztett áruk mellett projektszállítmányokkal is több terminálon foglalkoznak (UMEX, SEA CONTAINER GROUP) és még Ro-Ro szolgáltatás is elérhető Törökország és Grúzia irányába.